

Fabrikatör

– EBRU CAN · 20 Mayıs 2026

FABRİKATÖR

Zengin olduğum doğru. Çeşitli alanlarda üretim yapan bir çok fabrikaya sahibim. Enerji üretimi, ulaşım, atık madde dönüşümü, paketlenme, depolama, hammadde temini...

Benim için çalışan işçilerin sayısını dahi bilmiyorum. Gerekli finansal kaynağı bulmak ve bu işleyişi devam ettirme yükümlülüğü bana ait sadece. Aslında işleyişten pek haberim yok. Herhangi bir sorun oluştuğu zamanlarda gereken müdahaleyi yapıyorum. O kadar!

Genç ve toy olduğum dönemlerde bu fabrikalar pek umurumda değildi. İhtiyacımı karşılamaları yeterli olduğu sürece, ne yaptıkları dikkatimi çekmiyordu. Çalışan işçilerin yaşam koşulları , iş güvenlikleri, mesai saatleri kimin umurundaydı ki? Patron bendim, onlar ise itaatkar köleler. Benim için var olmuşlardı ve yaşama hedefleri; beni yüceltme olmalıydı .Benim bu bakış açımın arada doğurduğu kötü sonuçlar oluyordu elbet. Ayaklanmalar, grevler, protestolar...

Aldığım uzman yardımıyla bu ayaklanmaları bastırıyordum. Karmaşanın büyüdüğü anlarda kimyasallar kullandığım doğru. Savaş suçlusu hiçbir zaman olmadım. Çünkü bu bir savaş değildi. Varlıklarından haberdar olsam, benim için yaptıklarından, önemlerinden; işte o zaman her şey çok daha farklı olurdu. Fabrikalarımı gezmek hiç nasip olmadı. Ne yaptıklarıyla ilgili raporları incelemem yeterli oluyordu. Yerinde incelememiş olmam onları anlamama engel oluyordu. Hoyratça sürdürdüğüm hayat işleri aksatıyor, aksaklıkları düzeltmek onlara düşüyordu.

Zamanla bu durum değişti. Çalışanlarıma değer vermek, onların çalışma koşullarını düzeltmek, bana kar olarak döndü. Artık bunun bilincindeyim. Bu bilince gelmek hiç kolay olmadı. Bir çok alanda araştırma

yaptım. parasal harcamalar üç, dört katına çıktı. Emek verdim, efor sarfettim. Çalışanlarımı düşünmemin, kendimi düşünmeyle eş değer olduğunu fark ettim.

Şimdilerde enerji alanındaki bir fabrikamın hammadde dönüşüm atölyesinde bir sorum yaşıyorum.

Uzun yıllar, buradaki makinelere bakım yapmadığım için bazı dışliler soru çıkarıyor.

Öfkeliyim; hem kendime hem de öğütücü çalışanlarına. Kendime öfkem; neden ihmalkar olduğum.

Çalışanlara ise; son on sekiz yıldır gözüm gibi bakıyorum size! Her akşam on beş dakika kendi ellerimle her bir dişliyi tek tek temizliyor ve bakımını yapıyorum. Ne haldesiniz diye hatırlarınızı soruyorum.

Temizlikte mekanik ve doğal yöntemler uyguluyorum. Diğer fabrika sahiplerine gidin de bir bakın;

günlük temizlik bile yapılmıyor. Hafta da birkaç kez üstün körü , gelenler pis görmesin diye göstermelik temizlik yaparken , ben her gün en ince ayrıntısına kadar büyük bir özenle yapıyorum bu işi.

Önceden birkaç ayaklanma olmuştu. O zamanlar haklıydınız. Peki şimdi? Utanmanız gerekiyor.

Çıkardığınız bu sıkıntı ile diğer çalışanlara da rahatsızlık verdiniz. Tüm geceyi ayakta geçirdiler. Üstelik tatil de yok. Ertesi gün tekrar mesai yapmaları gerekiyor.

Gece boyu yaptığım tüm müzakereler sonuç vermedi. Ne yaptıysam düzeltemedim. Kimse kusura bakmayacak artık. Gereken yapılacak! Yusuf Bey, devreye sokulup ya isyan edenin başı koparılacak ya da, Yusuf Bey ben ikna eder gereken yerin tamirini yaparım diyene kadar kimse rahat edemeyecek.

“ Alo, Yusuf Bey! Gecenin bu saatinde sizi aradığım için özür dilerim ama yirmilik dişlerimden biri çok ağrıyor. Beni uyutmadı, yarın mesai var.”

“ sorun yok, kliniğe gelin. Çekilmesi gerekiyorsa çekeriz. Kurtulacaksa kanal tedavisiyle kurtarırız. Ağrı çok arttıysa karanfil ezin koyun. Geçmiş olsun. Ben hazırlanıp çıkıyorum.”

“ teşekkür ederim, hazırlanıp hemen çıkıyorum. Beni kurtardınız.”